

MEIE MATS

NR. 36

1921

Tallinn, Harju t. 45
Ilmub 2 korda kuus

19te aastakäik, Detsember, 24,
Üksik nr. 10 marka

Balti parunid: Tehkem tööd, et meie ise matsi asemele saaks pukki ajalugu kirjutama.

Kerjuse armastus.

Joh. Üksi.

2

Tüdruk kiljatas ja püüdis tagasi põgeneda, kuid metsloomana kargas lihunikupois ta kallale, rebis ta wõõruse akna juure, keeras teda oma käte wahel kui nukku ja waatles teda ahne, põlewa pilguga. Siis kiskus pois tüdrukul kübara peast, wiskas maha ja tallas jalgega otsas, pistis talle sõrmed kaeluse ja ihu wahese ning rebis ühe tõmbega siidipluuse, pihiku ja järgi ülewast alla lõhki.

Metsik-joowastanult jäi ta peatama, kui rebitud riide alt tüdruku walged, täied rinnad nähtawale ilmusid. Siir kargas ta ühe käega tüdruku kaela ümbert kinni, teda tugewasti kägistades, teisega wajutas ta temale sinised wermesid kääwarde. Ta pilk puuris pööraselt tüdruku nähku.

„On ta sind juba puutunud, Mintsi?“

Tüdruku keelepaelad pääsid hirmukammitsast. „Ei, ei!“ sosistas ta wastu. „Ei ole!“

„Wannu Kristuse nimel!“

„Jah, ma wannun!“

„Sa oled minu, saad aru! Ma tapan sinu ja kõik, kui keegi julgeb sind puutu! Saad aru!“

„Jah!“

Nad waihisid wahje aega. Siis küsis pois.

„On ta rikas?“

„Jah! Wiiskümmend tuhat!“

„Tuline kurat! Kus raha on?“

„Kapis!“

Jälle waihus. Pois kumardas tüdruku kõrwa juure ja sosistas:

Selle rahaga hakkame meie elama. Saad aru!.. Tule kaasa... trahterisse... Räägime... Tüdruk nõõpis oma siidimantli eest kinni ja laskis end poisist tõrkumata kättpidi ära wedada.

7.

Läbi awatud akna woolas kabinetti wärske õhtuwilu. See poolt kostis lõbusõudjate laul, mäng, hüüded ning naer, mootorite müdin ja kaldal seiswa paadimehe hoiatushüüded. Teistest restoraaniruumidest kostis kobin ja komin, grammofoni kahijew hääli ja klaveriklimberdamine.

Kellner kättis lauda. Noor naisterahwas seadis peegli ees juukseid; sohwal istus wana mees, mõnusat seljakile laskes, käed risti ümarguse kõhu peal, jalad sirgelt wäljasirutatud, ja waatles läbi pilul laugude magusa pilguga naisterahwa tegewust.

Ta peas jalutasid pehmel sammul mahedad mõtted.

Weel wahje aega ja ta on täielikult oma igatsuste eesmärgil. Weel öö ja hommik ja teda ühendab jumalalõna noore naisterahwaga. Kuldse paistusega tahab õhtupäike teda weel enne loojaminekut paitada, hellatada, trööstida. Kewadetuul pühkis tema aastakümneid kestnud hingekopituse ja nüüd tungis sisse läbi lahtiste luukide helge päewawalgus. Kui hea, kui mõnus on tunda ennast selles walguses, mis toonud lootust ja usku

uude elusse. Kui hea on tunda ennast isiku seisukorras, kes läbi põdenud raske, muljuwa haiguse, kibeda surmawõitluse ja nüüd terweks jaanud on ning ahnel söömul kallist elurõõmukarikast jooma walmistab. Suur oli see jõud, mis terve tema endise, aastakümnete jooksul kiwinenud elukorra purustas. Suur ja imelik! Kui halb unenägu olid talle nüüd minewikupäewad, arusaamatuna paistis talle ta endine elamisewiis ja ta raputas enesest mõtted selle üle kui wastikud putukad. Aga nüüd on ta igatsuste eesmärgil. Homme astub ta noore naisterahwaga altari ette. Homme seowad nad endid pühalikku wandega. Ning rahwas peab kaetsedes waatama nende puhast õnne ja nende pulmades toredust. Terwe linn peab imestanult suu ammul ajama ja kõnelema kerjuse armastusest. Jah, homme on see õnnelik päew. Homme, homme!.. Ta ootab, mil awaneb talle ka see neljas sakrament, püha abielu-saladus. Ta igatsseb seda walul, juba nüüd, kohe... Kuid ta peab weel weel kannatama.

Mis mõtleb aga noor naisterahwas, kes peegli ta ei mõtlegi selle peale, ta on enese õnnesse uppu-ees seistes ennast kohendab. Seda ei tea wanamees, nud. Ta ei näe, et tüdruku huuled kõwasti kokkukurutud, silme wahel horts ja pilgus põnevus on.

Plumpsti! — Iendab õhanpanja pudelikork.

„Walmis, herrased!“ ütleb kellner ja laskub toast.

Nad istuwad lauda. Klaas klaasi järel kallab tüdruk wiina, joob ise wahje aega sunnib wanameest palju jooma. Wanamees sulab armastuses. Ta keel pehmeneb, wosistest, joobnud silmadest hakkab piiluma kirg, esiti araselt, siis ikka wõimsamalt, waljuwamalt. Ta nihutab ennast tudrukule lähemale, wõtab ta ümbert kinni, paitab ta põski. Aga tüdruk kallab ja kallab. Wanamees kipub suudlema, tüdruk pöörab enese kõrwaile ning hoiab talle huulte asemel klaasi suu ees.

„Oota nüüd, ära tikku liigi! Nä, kõik juuksed ajad segamini! Joo parem!“ ütleb ta peaeagu jämedalt ja kallab wanamehele klaasitäie lahtiste huulte wahelt suhu.

Wanamehele hakkab aga joodud wiin liiga tegema. Ta lällutab juba ja wajub tihtipeale kõssi, mis peale ehmatanult wirgub, tuhmitse silmadega, milles tõntsinud, ärganud kirg, abitu-juhmi andeks-palumisega tüdruku peale waadates. Weel joob ta ning siis jääb ta sohvale norimal magama.

Tüdruk waatab teda hulga aega liikumata, käsipõõsakil. Ta näol lasub põlgatus ja wastumeelsus.

„Sina wana ront, sina wana ront!“ ütleb ta tasa läbi hammaste ja ta suu tõmbab enese wastikusest wiltu.

Siis kargab ta üles ja raputab wanameest, tõstab ta istukile ja lasseb tagasi kukkuda. Wanamees ei ärka; ta weidi mõmised, kuna suust sohwa plüüshile wett jookseb.

Tüdruk kustutab lambi. Pimeduses kolab ta ringi. Siis pomiseb ta jälle wihkamisega:

„Sina wana, igawene ront!“

Erkerjuse äratas üles kange südamepööritus ja peawalu. Ta kobas pimedas kätega ringi, jõuetu ennast üles ajama.

„Mariette!“ hüüdis ta häledalt. „Too wett!.. Kõrwetab!“

Wastust ei tulnud.

Wanamees kordas hüüdu. Tagajärjeta. Tilk imestust asus ta umbesjesse ajusse. Ta upitas enese suure waewaga üles, hakkas hüüdes ja komistades toas ringi kobama. Siis tõmbas tikku, waatas jõllis, tursunud silmadega ringi.

Tuba oli tühi.

Wanamees taarus korridori. Seal seisis kelner. „Kus on Mariette? Kutsuge Mariette!“ kogeles wanamees raske keelega.

Kelner waatas tuppä, ütles, et kohe saalis järele waatab, tuli tagasi ja teatas õlgu kehitades, et preili wiist koju on läinud.

„Kuju!“ pomises uiytane wanamees, oma raske peaga midagi järelmõelda katsudes. Lijas siis, nagu äkilist rõõmustawat teadet saades, õnnelikult:

„Kuju! Kuju jah! Ma lähen koju!“

Kelner tõi talle palitu, kübara ja kepi.

8.

„Sa kurat! Ma lõõn su maha. Miks sa wõt-med unustasid!“

Lihunikupois tõukas tüdrukut hirmsas wihas.

„Kasi, kurat, too kirwes!“

Tüdruk heitis wihasse pilgu poisi peale ja puges, koera küüruul uue ahwardawa hoobi eest põigates ettetuppa. Peagi ilmus ta ahjuroobiga.

„Kirwest ei ole!“ ütles ta roopi sirutades.

Pois kirjastas hambaid.

„Kasi põrgu! Kas see ka mõni riist on!“

Ta wõttis taskust oma lihunikunoa ja surus selle kapiukse wahele. Tükk aega töötas pois hiigiselt, kuni wiimaks nuga murdus. Pööraselt waatas pois toas ringi ja tahtis wiha hoops ju tüdruku

Arwe südametunnistuse järele.

Taawet Allikson oli õsaw kraawisi kaewama. Peale selle punus ta ka korwe ja lõhkus puid. Ja igat ühte neist töödest tundis ta ülilhästi. Tal ei olnud tarwis tikka maha lüüa, et kraaw õige saaks, ta tegi seda ka ilma nendeta. Kõige rohkem kiitsid teda aga peremehed sellepärast, et ta liig kallist hinda ega ka ette ei küsinud. Raha ta ei tahtnud, waid wõttis wilja töö eest. Mõned peremehed uskusid Taawetit nõnda, et ilma mõõtmata töö tema kätte usaldasid.

Aastad andsid end talle tunda. Jõud wähenes. Oli nii jõuetu, et talw otja ei saanud puid metsa raiuma minna. Enne kui ta weel noor oli, aitas teda terpentiin, aga nüüd ei olnud sellegi enam mingit mõju terwise parandamise suhtes.

Sel ajal tuli naabri tallu õpetaja lapsi ülewaa-tama, ning siis wõeti nõuks õpetajat ka Taaweti juure paluda.

Suure waewaga tõusis Taawet üles ja läks õpetajale wastu.

kallale karata, kui üks mõte walguna ta peast läbi käis.

„Tule, pane käpad külge. Ära jõllita seal!“

Ühijel jõul pöörasid nad raske kapi kummuli.

Murtud noa otja ja sõrmede abil kiskus pois kapi tagulauad üksteise järele ära. See oli raske töö ja wõttis hulga aega.

Wiimaks läks tal korda suurt sahtelt wälja tõmmata

Teisel silmapilgul olid nende mõlemate käed seal sees kobamas.

„Käpad!“ mõirgas pois raha tasku ajades.

„Ära kiisu kuuled!“

Ta silmad põlesid elajalikust ahnusest.

Kuid tüdruk pistis omale kiiresti puntra pa-berirahasi põue. Ta kargas õhetawa näoga üles.

„Ei anna! Ei anna kõiki sinu kätte. Sa arwad, et ma aru ei saa, Sa petad mind. Sa wõtad kõik omale ja jätad mind maha!“

Pois waatas wiivitades üles ja ajas suu am-muli. Siis tegi ta äkilise hüppe, kuid ta ees wäl-kus ahjuroop.

See torkas poisile marunaela pähe. Ahjuroo-bist hoolimata kargas ta tüdruku kallale, kiskus ta põuest rahapaki.

Tüdruk kriiskas meeletult.

Pois haaras mõlema käega ta kaelast kinni, tüdruk wajus korijedes põlwili

Tekkis rüjelemine.

Ei märganudki kisklesjad kui awanes üks ja läwele ilmus gummijalaga kerjus.

„Marijette! Marijette!“ karjatas ta, siis haaras oma gummijala, wibutas sellega õhus kuna tühi püksireis abitud, lõhkiwajunult lipendas.

„Wargad, kuradi üdinärijad,“ siistatas siis läbi hammaste, ning gummijalg keerutas läbi õhu, lan-ges lambile ja kirjises langes see põrandale.

Läbi suitsu ja tule kajasid wanded ja karja-tused. (Lõpp.)

„Allikson, sa oled mind näha tahtnud!“ hakkas õpetaja rõõmsa häälega peale, nähes, et haige seisukord nii raske polnudki.

„Jah, mul oli niisugune soov.“

„Patud piinawad ehk südametunnistust?“

„Ei mitte wäga,“ wastas Taawet niisuguse häälega, nagu kinnitakse walu ühes jalas.

„Wõib olla ei olegi sul pattu?“

„Ega suuremat küll ei ole.“

„Aga siiski, natukene ikka on?“ küsis õpetaja naeratust maha surudes. „Jah, natukene ikka on, see on õigus,“ wastas Taawet, pead norgu lastes „Aga mul on ka palju häid asju.“

„Siis pole suuremat wiga,“ ütles õpetaja taht-matast naeratades. „Ehk on sul weel midagi tarwis ja siis wõiksite arwet pidada.“

Taaweti näole ilmus kerge naeratus.

„Kes seda teab. Kas seda õige teada saab!..“

„Misspärast mitte? Waatame järele,“ ütles õpetaja.

„Lugege mulle omad patud ette ja siis head teod. Küll meie siis arwed kokku wõtame.“

Wanapäevade magusad lootused!!

— „Näe, waata Anni uudist, kõik poisimehed pannakse maksu alla, no wot see juba läheb, nüüd on meie mehele saamise lootused kindlustud!“

Taawet hakkas järele mõtlema.
„Ei mäleta, et ma kunagi ennem oleks pattu teinud. Kui ma veel noor olin, siis wargstasin kaupmehe järele wiina ja terwelt pool toopi.“
„Aha... Kui suureks võib seda pattu pidada?“
„Oleks tarwis teda kahe kaheksandiku rukkiterade eest määrata. Ta oleks selle hinna eest wiina teistele ära müünud.“
„Mõnda, aga protsendid?“
„Misingugused protsendid?“
„Talle ei ole selle eest mingisugust protsenti tarwis. Ühtegi kahju ta ei saanud, sest ma walin wõetud wiina asemele samapalju waati wett.“
„Noh, hea küll, aga kas peale wiinajoomist sul enam mingisugust pattu ei olnud?“
„Ei mingisugust. Ma ei ole märatseja kui joobnud olen ja ei tee mitte kellegile halba.“
„Hea küll, kaks kaheksandikku. Aga veel?“
„Kord pekisin ma kaupmees Hünersoni.“
„Kas see oli suur patt? Ei, selle eest läheb wähe. Kõige rohkem neli kaheksandikku.“
„Mõnda siis kuus kaheksandikku. Kas muid patte ei ole?“ „Ei, ma ei oleks ka neid patte teinud, kui ma pearaha ära oleks saanud maks-

ta.“ „Kas nõndasama wähe oligi patte.“ „Ei mäleta, wististi ei ole rohkem midagi teinud. Ah jah... aga ma ei tea kas see ka patt on? Ma andsin kord ühele joobnud mehele mööda kõrwu ja võib olla söimasingi teda.“ „Aga kuidas se ise selle üle mõtled?“ Taawet mõtles weidi ja ütles siis: „Hea küll, paneme selle söimamise eest ühe kaheksandiku juure, olgugi, et see joomar ise küll süüdi oli.“
„Tähendab, pattusi on seitsme kaheksandiku eest. Kas muud ei ole?“ „Ei ole.“
Opetaja oli pahane, et tal nii wähe pattusi oli. Ta wõttis nõuks heategude juure minna.
„Noh, aga misugused ju heated siis on?“
„Kord kui parwetafin, kinkisin sandile paari kingi, aga teine kord raiusin ühele lesele sülla puud ilma rahata.“
„Need on ju suured heated, et ma ei tea kui suure hinna alla neid arwata? Kui kõrge hinna alla neid siis arwata?“ „Sant käis talwe otja nende kingadega, see on umbes kaks kaheksandikku ja veel kaks kaheksandikku puuraiumise eest.“
„On sul veel palju heategusi?“ „Kaks tükki on veel.“ kõneles Taawet ühes tõustes. „Kui ma kord heina niitsin, päästsin ühe lamba, kes uppu-

TALLINNA NEIUDELE PUHADE KINK.

ma hakkas ära; üks teine kord päästsin mustlase wanamoori, kes jääaku oli kukkunud, surma suust." „Kui kõrge hinna alla ja neid heategusi arwad?“ küsis õpetaja naeru mahasurudes. „Lammakas maksis wiis kaheksandikku aga wanainimene, — kui suur selle hind siis ei ole? Aga ühe kaheksandiku peaks ta eest siiski saama, sest et riided märjaks tegin ja nende kuiwatamisega tööpäewa ära wiitfin.“

„Noh, tähendab, üks kaheksandik,“ oli õpetaja nõus. „Kas rohkem mitte midagi ei ole?“

„Ei, rohkem ei ole.“

„Nõnda. Heategusi on kümme kaheksandikku,“ tegi õpetaja arwet. „Kui siit seitse kaheksandikku maha wõtta, siis on jumal sulle kolm kaheksandikku wõlgu.“ „Mis sellest, see ei ole palju,“ ütles Taawet pehmelt, nagu tahaks wõlgnikku rahustada. „Muidugi mitte wäga palju,“ wenitas õpetaja järeilmõteldes, kuidas oleks jutuwestmist wõimalik edasi jatkata. Mõne sekundi pärast pööras ta tõsiselt Taaweti poole ja ütles:

„Kuidas ja arwad, kui jumal sulle need kolm kaheksandikku ära möödad ja sinu siis põrgusse

heidab?“ Taawet tõstis ehmatanult silmad üles ja küsis: „Kas ta tõesti niisugust tükki tahab teha?“ Opetaja tegi näo rõõmsaks ja ütles naeratades: „Sul on lihtne hing ja ma ei taha sind hukka mõista. Aga üht sõna tahan sulle jumalagajamiseks ütelda: Sa ära nõua oma kolme kaheksandikku jumala käest, waid loe enmast patuseks ja jumal annab sulle ehk andeks.“

Taawet lubas, et ta wõlga ei hakka nõudma ja nad lahkusid, sõbralikult üksteise kätt surudes. Ero.

Read wobariiklase pæwaraamatult.

Kui inimene raskesti haige on, siis tuleb harilikult ahwardaw filmapiik — kriis — mis surmaga ehk terweksaamisega lõpeb. Kuid mitte ainult inimese organism ei tee kriisi läbi, waid sama asja elab üle ka iga korralik parlamentline riigi organism, ainult selle wahega, et riigi juures ta ilmaski surmaga ei lõpe, waid lihtsalt teise partei meepoti juure pääsemisega lõpeb. Sellepärast on ka alati hulk kodanikke igas riigis, kes kriisi nagu jumala õnnistust ootawad. Niisama on aga

ka hulk kodanikke, kes seda kriisi kardavad kui tuld. Sarnane seisukord walitsjes hiljuti meie wabariigis. Seisukord kujunes sarnaseks, et igas Lääne-Euroopa riigis walitsuse kriis oleks pidanud järgnema — juba lihtsalt wiisakuise pärast. Kuid meil päästis seisukorra Eesti jonn: walitus tagasi ei astunud ja asi korras. Tegi näo, nagu ei puutuks kogu see „krempel“ temasse. Kord oli silmapilk, kus keegi kindlasti ütelda ei teadnud, kas on olemas juba kriis wõi pole teda hoopis. Kriisi-sõbrad leidsid, et kriis tingimata olemas, teiselt poolt aga wäeteldi kõwasti wastu. Räägitakse, et mitmed seltskonnategelased, kel kriisi korral „lootu“ oli, nõõpidel ennustanud, ja mõned isegi kaardimoori ukse taga kannatlikult sabas istunud, et ometi mingit selgust seisukorda muretse-da... Ajalehtede toimetused saatsid iga tunni tagant tuwikese wälja õlipuu oksa tooma. Kuid tuwikesed tagasi ei tulnud... Ehk küll ümberringi lainetas, istus walitus weel sügawamalt toolile, kui enne, ning ägedamad kriisiharrastajad wõisid seda lõbu ainult „Estonia“ näitelawal Tammani „Kriisi“ näol nautida. Kui palju see neid rahuldab, kes seda öelda teab.

*

Olin ammugi kuulnud, et Tallinnas kusagil uut riigikogu hoonet ehitakse, õigem — wana uueks remonteeritakse, kuid ei olnud seni seda weel oma silmaga juhtunud nägema. Ometi waldas mind suur uudishimu, kordki sarnase tähtsa hoone peale silma wadata. Wõtsin kätte ja hakkasin hoonet taga ajama. Küsisin iga wastutuleja käest, kas sihukest asja on kuulnud ja teaks juhutada, kuid kellegil polnud aimu, kus ta asupaik peaks olema. Öeldi, et Toompeal. Noh, küll ta silma puutub — parlamendihoone. Ent wõta näpu — otsti wõi teliskoo-biga... Läksin juhtumisi ühest kangialusest sisse (hoopis teisel põhjusel) kui korraga hoowi nurgas tellin-gites wanaaegist maja silmasin. Hm — egas ometi! Küsin ühe mundrimehe käest, mis hoone to on? Tulewane parlament — on wastus. Wõi's tõega, üsna hoowinurka surutud, nagu kojamehe korter... Wõi ehk ongi Eestis parlamendil kojamehe kohu-sed täita riigi elus?

Ja meele tuli Inglise parlamendihoone, mis koguni tuju ära rikkus.

*

Maakonna nõukogu liidu koosolekul ütles keegi sotsialdemokraat, et maks wiina peale just keh-wemat klassi rõhuwat, sest joodikuteks olewat just nimelt keh-wemad klassid... Meks huwitaw teada kuidas keh-wemad klassid ise selle peale waata-wad, kui nende kahude kaitsja neid awalikult joo-dikuteks tembeldab? Isiklikult olen ma wäga haa-watud.

*

Julge pealehakkamine on pool wõitu, lausub wanajõna. Et see õige, näitab kõige selgemalt „Ca-fermi“ tubakawabriku lugu. Tarwis oli ainult ehi-tama hakata — see oli juba pool wõitu. Teine pool wõitu muretseti muul teel, ja praegu töötab wabrik täies hoos, selle peale waatamata, et lin-

nawalitsus seda kuidagi lubada ei tahtnud. Wit-maks pidi ta natuke järel andma ja lubas tingi-misi — ainult 30 töölisega ja elektrimootoriga. Pärast selgus, et wabrik töötab 120 töölisega ja paljud töendajad, et nende ninad ka naftahaisu tun-nud. Sinnawalitsusel tuli ka sellega leppida, ehk ta seda küll ei tahtnud. Nüüd aga töötab wabrik juba 200 töölisega... Weel kord tõendus, kui raske on kapitaaliga maadelda: wiskad ta eest uksest wälja, tuleb kõõgi kaudu sisse. Muidugi ei hakka ükski mõistlik inimene temaga ialgi maadlema, waid wiskab enese tee peale maha ja oli nii lahke, sõida üle!

K. Odanik.

ÕPETUSED

armsale maa ja linnarahwale.

Kuna elu wanadesse roobastesse weereb ja film äriakentel nii mõndagi jälle näeb, mida ta enne ilma sõda nägema harjunud, siis igatses ka suugi selle järele, kuid igamehe tasku ei pea wastu neile põrutustele mida ühe ehk teise asja hind sümitab ja peab waid „neeludega“ leppima. „Meie Mats“ kingib igale lugejale pühadeks paar tulusat õpetuslõuna, kudas ühest tõesti asja wõib saada ja oma söõgi- kui ka muud kehaorganisi rahuldada:

Toiduained on tänapäewani meile ihu üles-pidamiseks ära kulunud ja iga inimene on harju-nud neid suu kaudu enesele sisse wõtma, et nad aga enne pühi kümnekordselt tõusnud hinna poolest ja kahanenud kahekümnekordselt raskuse poolest, siis ärge ükski omale midagi ostku, waid mingi pealima „Wanaturu kaela“, ajagu suu ammuli ja imestagu Wanaturu kaelas maja seinu ehitwad reklaamkuulutusi ja kindel on, et nad söõgiisu koge unustawad.

Märkus: Paljud on selle konkru juba ise üles leidnud ja nüüd wõib iga nägija film näha kuidas õhtu, kui päike loojas ja pimedus maad katab Wanaturu kaelas inimeselapsed kaelad õieli ja juud ammuli „ilma imet“ maitsewad.

Keegi wäljamaalane kes seda silmas, küsis: „Püüawad need inimesed lumihelbeid, wõi on nende lõugeluud kanged?“

Sai wastuse:

„Nad maitsewad!“

„On omale paraja kunstitempli leidnud ja õige osa walinud?“ wastas pead wõngutades wõõ-ras ja kadus:

Riideid ärge enne pühi ostke, sest ka nemad on endid, nägemata silmale pühade koorega ehtinud ja on sellepärast wäga hinnas.

Peale pühi paranewad asjad loodetawasti.

Majaproua Lühikejal ja tema üürnikud.

Ajaleht kirjutab, et pealinnas keegi majaproua keelend oma inimestele ära, wõõraid wastu wõtta.

Mõni ehk imestab, miks see proua sarnaselt talitas ja kes ta on?

Tema nimi on emand Lühikejal ja on oma wanematele üheksas laps, iseloomu poolest wäga tajane. On ka wäga jumalakartlik.

Kuulujutud kõnelewad aga, et emand Lühikejalg omas majas „metsjeesukest“ kaswatab ja loodab temaga pühade ajal rahwale üllatult pakkuda, ning kardab nüüd, et wõõrad piisikest paharette majasse toowad.

Smestada tuleb ainult, miks pole mainit proua „Lühikejalg“ oma majaelanikkudele ära keelanud majast sisse ja wäljakäigu.

Et mainit pereemand wäga awara silmaringiga ja suur ettenägija on, siis keelab ta oma majas ka lugemise ja kirjutamise ära, kardab muidugi, et kui inimesed targemad on kui tema, wiimaks isegi leiawad, et ta kõige heade omaduste peale waatamata siiski wäga kinnise mõistusega on, ning ajast ja arust mahajäänud.

Meie omalt poolt soowitame talle „Püha Helena“ saarele sõita, Napoleoni luid otsima, ehk kadakate seeki, seal on weel koht kus ta omi korraldusi maksma wõib panna.

Hoidku taewas, et „Lühikejalg“ ka kord pikemaks sirguks, siis näeb ka film kaugemale ja mõistus wõib kontrrewolutsiooni tuua.

Poissmeeste maks.

Miks poissmehed iseäralise „poissmehe“ maksu alla pannakse, seda peab wist iga mõtleja inimene isegi teadma, asi on wäga lihtne ehk nagu läbi illeda öeldud: „Diplomaatiline konks“.

Tahetakse nimelt meie noortjugu kaswatada. Ei taha ju ükski, kel isamaa tunne südames, et Eesti rahwas wälja sureks ja wäljasuremise eest on ta hoitud, kui meie rohkem noori luuakse.

Samm on igatahes wäga kiiduwäärt, kuid ühte asja pole walitsus filmas pidanud ja see on korterikriis; enne muretsetagu walmis korterid kuhu need uuestsündinud oma pead wõiks pista ja siis andku wastaw seadus.

Kui aga esimest nõudmist ei täideta, peawad noored uulitsale jääma ja meie tulewiku nimi oleks „Uulitsarahwas“, mis ometi mitte wäga armas kuulda pole.

Teisest küljest peab tähendama, et nii mõnedki poissmehed, kõige parema tahtmise peale waatamata omale küljesoojendajat ei leia, sest kosjakuulutuste kaudu igamees ei otsi ehk nad küll teawad, et niisugustel „ajalehe õnneotsijatel“ õnnemaid tosinat wiisi kaela langeb — kuid see oleks juba allpool arwustust ja nii peawad nad maksma.

Kuid see maks wõib wäga suureks minna, sest walitsus on määranud taksi, kus igalt kes 30 aasta wanaduses poissmees, tuleb maksta 10 protsenti sissetulekust.

Kui oletame, et ühel kuupalk 6000 marka, siis tuleb see aastas $6000 \times 12 = 72.000$ (ütle: seitsekümmend kaks tuhat) marka, siis kümme protsenti, see teeb 7200 marka.

Kolmekümne aasta wanaduseni iga aasta 7200 marka, see on $30 \times 7200 = 216.000$ marka*).

Edasi tähendab seadus, et neile, kes üle kolmekümne aasta wanad ja weelgi poissmehe põlwe

*) Maksude nõudmise juures ei tehta tihti peale wahet lapse ja täiskaswanu wahel.

Autor.

peawad, maksu iga järgneva aasta pealt 5 protsenti wõrra kõrgendakse, see teeb 30 aasta jooksul 150 protsenti puhtast sissetulekust, nii peab see õnnetu poissmees, kes julgeb 60 aastat wanaks elada, terve oma palga — 72.000 marka *) aastas + 36.000 marka lisamaksu maksma.

Nüüd küsime aga, kust tulewad need 36 tuhat marka; kes aumees, see igatahes wargile ei lähe, siis soowitame mõneks ametnikuks hakata ja kullerina wäljamaale sõita ning konterpanti wedada — piiritult jne. Seda teeb nii mõnigi suurinna tänapäew ja on sellegi poolest aumees, miks ei wõi seda poissmehed siis teha oma naha päästmiseks.

Sel teel saawad nad raha rohkem kui seda tulumaksu lehel märgitud ja mees wõib oma maksu ausasti tasuda.

Kel aga konterbandiwedaja kaldumused puuduwad — „wõtku aegsasti naine“. Ongi see kõige parem pühade kink!

Pühade kingitus kirikherrale.

Ei ole peale „Eliase tulise wankriga taewa sõitu“ ajalugu kõnelenud, et kellegile jurelikule taewa poolt mingisugune kingitus tulnud, kuid nüüd on see jälle kord täide läinud ja palju meeldiwamalt kui seda Eliase loos kirjeldakse.

Wanas testamendis pidi inimene taewa sõitma, kuna nüüd jumala ingel ise inimese juure tuli ja taewa isewalitseja nimel temale alandlikult palwe ära andis, mis umbes järgmise sisuga:

Kõrgesti austatud Nüsi hingekarjane „X“!

Maailm on hukkas ega taha enam minu kümme kasku pühaks pidada; arwan et nad wiimase ni ennast minust lahti ütelnud, kuid kui suur oli mu rõõm, kui nägin missuguse südidusega Teie Kõrgeausus minu seadusi kaitses.

Teie ainult teate, et need waid pühad, kes kirikupõrandaid tallawad ja altari astmeid suudlewad ja need teised kes kirikust kinnisilmil mööda lähewad — need kõigesuuremad patuoinad ilmanunal, ja talitasite wäga õiglaselt kui sellesinatse „püha hinge“ lahutasite „patuoinast“, ega matnud neid ühtlasi.

Teie waid tunnete talle ja silu willa, kuna minu filmad suurest wanadusest juba tõnitsid ja pahatihti petawad.

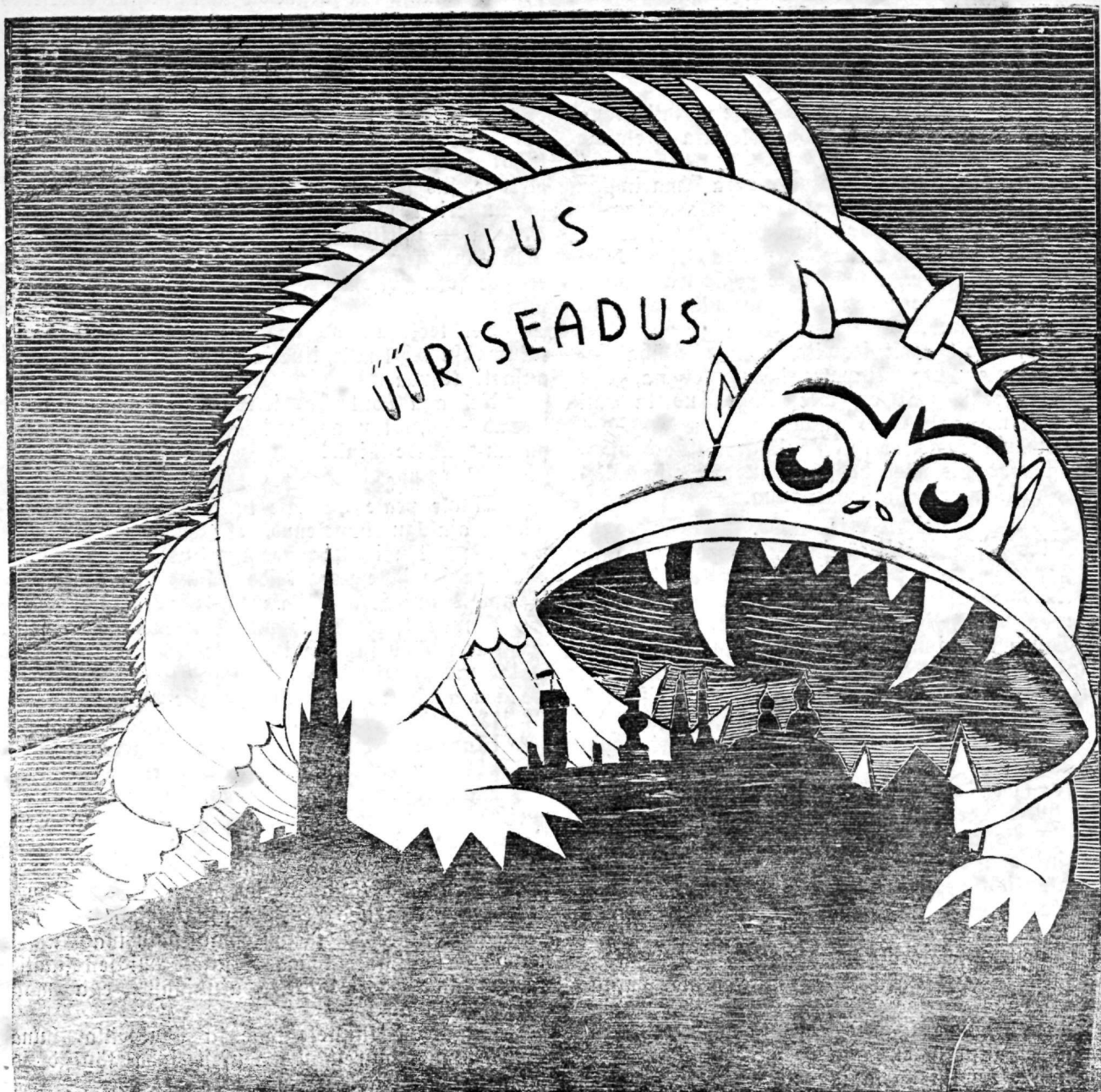
Teiseks on ka Peetrus juba elatanud ja wana, ning raske on tal wärawal tõtt walwata, sellepärast pööran palwega Teie Kõrgeaususe poole, maa pealt taewa rämata ja parabooli wõtmete walitseja kohustused oma peale wõtta...

Missuguse wastuse see õnneosaline annab, ei ole weel teada, kuid kindlasti wõib uskuda, et ta palwe tähelepanemata jätab, sest „waim on küll walmis, aga liha on nõder“, ja waja on et ka liha tugewaks läheks; liha kosutawad aga külanaiste liha ja wõipotid.

Kuis wõib üks surelik sellest lahku?

*) Palgatariifi kõrgenduse peale ei maksa kellegil loota — paremal juhusel kärbitakse seda weel.

M. Ajemaatlk.

„DRAKON“.

„Mis mu selkäijast järele jäänud, selle pistan mina nahka!“

Mattjad.

„Kas teie ei lubaks mulle üks preemia?“

„Olge nii lahke!“

„Aga mis see tähendab, teie lubasite mulle kirjanik Krentmanni teose täieliku kogu ja nüüd annate vaid paar kolm mingisugust paberilehekest!“

„Rohkem pole ta kirjutanud.“

S—on.

Toimetaja traagika.

Ajalehe väljaandjad kirusid toimetaja kõrvad kuumaks enne esimese numbril ilmumist, kui aga esimene number välja tuli pekšid ta ühest erakonnast teise.

S—on.

Järgmine „M. Matsi“ number ilmub 7. jaanuaril 1922. a